

V rozesílce s číslem 12/2020 najdete pozvánky na akce, upozornění na grantové výzvy, tipy na pomůcky a publikace. Upozorňujeme na možnost studia pro školní koordinátory EVVO – mapujeme zájem o specializační studium (viz. příloha č. 2). Červnové dny můžete nadále využívat k pobytu venku, v přírodě a v zahradě. LÍSKA a střediska ekologické výchovy nabízí výukové programy, exkurze a projektové dny venku. Náměty z programu **Učíme se venku** najdete na str. 10. Do konce června můžete zasílat úkoly do kampaně **Nebud' plejtvák** (str. 9). Pokračuje osvětová kampaň Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny (str. 5–7). Můžete se zapojit do soutěžní výzvy **Jedlá zahrada, balkon či truhlík**.

Z významných dnů připomínáme: 15. 6. – Světový den větru, 17. 6. – Světový den proti suchu a rozšiřování pouští, 20. 6. – Den květů.

Přejeme vám z LÍSKY klidné léto, plné odpočinku, zážitků a pobytu v přírodě s vašími blízkými. Další rozesílku připravíme zřejmě až ve druhé polovině prázdnin.

Připravili jsme pro Vás rozesílku 12/2020. Některé texty zůstávají beze změny, slouží jako rychlý zdroj informací.

Nové texty jsou označeny ikonkou

<http://www.liska-evvo.cz/rozesilka>

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Nabídka vzdělávacích akcí LÍSKY
- 2 Nabídka specializačního studia pro školního koordinátora EVVO 3
- 3 Pozvánka KOSENÍ

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás budeme aktuálně informovat o konání/rušení akcí.

Akce do DIÁŘE:

Čtvrtek 25. června	Workshop Učíme se venku - bádání a pokusy s dětmi www.liska-evvo.cz
Pondělí 14. září	Seminář Učíme se venku – Badatelsky orientovaná výuka www.liska-evvo.cz
říjen	Dvoudenní workshopy – Učíme se s POLY, Osobnostně sociální rozvoj www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 8. října	Setkání MŠ a sítě Mrkvička www.liska-evvo.cz
Pátek 23. října	Vsetín proti chudobě www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 12. listopadu	XX. Krajská konference o EVVO, téma: Cíle udržitelného rozvoje www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 22.–24. listopadu	Rozšiřující studium pro koordinátory EVVO, kurz 2 www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve Zlínském kraji (celoročně)

Ptáci – žijí tady s námi (1.–30. dubna)

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
(9.–31. května)

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
(1. května – 30. června)

Stromy a my (15. září – 31. října)

Po dobu trvání dané kampaně poskytujeme informace a rady k tématu, náměty a metodické listy pro práci s dětmi. V regionu jsou připravovány programy, výstavy, dny otevřených dveří, slavnosti, semináře a exkurze atd.

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Podpořte LÍSKU

Programy a činnost LÍSKY můžete finančně podpořit dvěma způsoby:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře DARUJME.CZ

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

Dar LÍSCĚ prostřednictvím darovacího formuláře DARUJME.CZ

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy.
www.darujme.cz/projekt/1203070

Pozvánky

LETNÍ EXKURZE S PRŮVODCEM

Putování luční krajinou

2020

sobota 20. června

V národní přírodní rezervaci Čertovyje budeme obdivovat krásu luk, které jsou známé výskytem vzácných orchidů a navíc patří k druhově nejbohatším loukám na světě!

Sraz: autobusová točna u vodní nádrže Lučina v 9.30 hod.
Předpokládaný konec: 12.30 hod.
Délka: cca 5 km (středně náročná trasa)
Účastnický poplatek: 75 Kč/osoba
Kapacita: 25 účastníků, nutno se hlásit předem!
Přihlášení: nejpozději do 18. 6. 2020 na e-mail: petru@bilekarpaty.cz
 Uvádějte i telefonní kontakt, abychom vás mohli operativně informovat v případě odkladu či zrušení exkurze nebo jiné změny.
 V případě velmi nepříznivého počasí bude exkurze odložena nebo zrušena, na což budou přihlášení zájemci upozorněni telefonicky a e-mailem.
Více informací na <http://vis.bilekarpaty.cz/> a snamidoprirody.nature.cz

Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, o.p.s.
 nám. Bartolomějské 47, 698 01 Veselí nad Moravou
 tel: 518 322 545 • e-mail: vis@bilekarpaty.cz • <http://vis.bilekarpaty.cz>

EVROPSKÁ UNIE
 Evropské strukturální a investiční fondy
 Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

UČÍME SE VENKU
BĀDÁNÍ A POKUSY S DĚTMI

Profesní setkání pedagogických pracovníků MŠ, ZŠ pro I. stupeň, školních družin a klubů, středisek volného času a NNO.

Čtvrtek 25. 6. 2020 od 9.30 do 13 hodin
Hájenska Na Novém světě, Semetín, Vsetín

Lektorky: Mgr. Iva Koutná, Mgr. Lenka Pavelčíková, LÍSKA, z. s.

V úvodu setkání se dozvíte, proč pobývat s dětmi venku, jaké jsou přínosy i překážky, jak začít a kde čerpat náměty. Větší část setkání věnujeme praktickým námětům a ukázkám pomůcek, metodických a pracovních listů:

- ✓ 10 + 1 rada, jak učit venku, <https://ucimesevenku.cz/>
- ✓ praktické ukázky a náměty
- ✓ pomůcky, publikace
- ✓ zdroje a odkazy

S sebou doporučujeme přezívky, vhodnou obuv a oděv do terénu s ohledem na aktuální počasí.

Přihlášky zasílejte do 18. 6. 2020 na adresu: info@seznam.cz (viz formulář v příloze).

AKCE JE ZDARMA.
 Každý účastník získá sadu materiálů a pro svou školu badatelský vak k výuce venku (1 vak/škola).
 Na místě bude zajištěno občerstvení, včetně oběda.

MAPIA

XXXX. TRADIČNÍ JUBILEJNÍ KOSENÍ a škola ochrany přírody 2020

zaměřené na spojení člověka a krajiny Bílých Karpat s mezinárodní účastí, **4.–10. července** a **11.–18. července 2020**, základna v přírodní rezervaci Bílé Potoky.

Další informace: pozemkový spolek KOSENKA • tel: 736 777 144
www.kosenka.cz • www.zachranles.cz • kosenka@kosenka.cz

Pátá Národní fairtradová konference, úterý 10. listopadu 2020, Praha v prostorech CAMPu (Centrum architektury a městského plánování, Vyšehradská 51, Praha 2),

Národní fairtradová konference je určena členů řídicích skupin Fairtradových měst a škol. Jejím cílem je vytvářet společný prostor pro sdílení praktických zkušeností a kontaktů, spolupráci i vzájemnou motivaci k podpoře fair trade v České republice.

<https://fairtrade-cesko.cz>

10. 11. 2020
PRAHA

THERMO SANACE **Šesané**

Dílna tradičního tesarského řemesla

Praktické ukázky:

- Moderní diagnostické metody
- Tradiční tesarské nástroje a postupy
- Výroba tesaných trámů šířkou
- Diskuse

Janůšova usedlost – Žitková č. p. 29
 V úterý 14. 7. 2020 od 9.00-12.00 hod.

Kontaktní osoba: Marek Matějka
 ☎ +420 606 033 934
 ✉ matejka@thermosanace.eu

Vstup volný. Drobné občerstvení zajištěno.

Zdroje (nejen) pro EVVO

■ **Výzva č. 02_20_080 Šablony III**
Mimo hlavní město Praha.
<https://opvvv.msmt.cz/aktualni-vyzvy/>

■ **Výzva Sázíme budoucnost – hlavou – srdcem – rukama**
Nadace Partnerství vyzývá: zasadte se s námi o lepší budoucnost a přidejme společně do české krajiny 10 milionů stromů pro odolná města a zdravou krajinu.
www.sazimebudoucnost.cz

Co člověk – to strom do 5 let

Cílem projektu je do pěti let vysázet 10 milionů stromů mimo les. Za každého občana Česka jeden. Počítadlo na stránkách www.sazimebudoucnost.cz sčítá stromy vysazované po celé České republice. Státní fond životního prostředí ČR podpoří výsadbu komunitní zeleně dotační výzvou s alokací 100 milionů korun.

Výzva zahrnuje i podporu sazenic stromů s výškou od 121 cm a stromy ovocné.
www.narodniprogramzp.cz/dotaci-podporime-i-vysadbu-mensich-stromu

Podpořte výsadby stromů do krajiny a pošlete SMS ve tvaru **DMS STROM 90** na číslo **87 777**. Jen společně dokážeme vrátit do české krajiny život.

Strategie 2030+ bude definovat cíle na následující desetiletí.

V prvním implementačním období se zaměříme na těchto pět klíčových opatření.

1. implementační období 2020-2023 EDU 2030+

5 KLÍČOVÝCH OPATŘENÍ

- Podpora předškolního vzdělávání
- Revize RVP pro základní vzdělávání
- Inovace oborové soustavy
- Podpora a řízení škol
- Vzdělávání ve strukturálně postižených regionech

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zprávy z webu a tisku

Jak jsme na tom s udržitelným rozvojem? Daří se nám v polovině cílů

Jak daleko je Česká republika na cestě k udržitelnému rozvoji? Na to odpovídá pilotní zpráva o naplňování Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj v ČR, kterou právě vydává Ministerstvo životního prostředí. Shrnuje, jaké pokroky jsme učinili do roku 2019, a ve kterých oblastech budeme muset v následující dekádě přidat. Zpráva ukazuje, že úspěšni jsme v naplňování poloviny Cílů udržitelného rozvoje (SDGs), které jsme přijali spolu s dalšími státy OSN v roce 2015.

Pilotní zpráva ukazuje, že především žijeme v bezpečné zemi, kde funguje struktura institucí zajišťující přístup ke spravedlnosti. Česká republika nemá nouzi o potraviny a v současnosti ani o přístup k pitné vodě a kanalizaci. Dlouhodobý hospodářský růst snižuje nezaměstnanost a stát věnuje velkou pozornost také strukturálním nerovnostem. Česko disponuje hustou a dostupnou infrastrukturou a silná pozice v oblasti průmyslu podporuje trh práce. V energetice se snaží zajistit přístup k cenově dostupným, spolehlivým a udržitelným zdrojům energie tím, že kombinuje její různé zdroje a kladě důraz na zachování soběstačnosti ve výrobě elektřiny. Rovněž se daří dlouhodobě úspěšně snižovat energetickou náročnost ekonomiky na rozdíl od energetických úspor v budovách.

Naproti tomu se stále nedaří vyvíjet dostatečnou aktivitu v osmi cílech. Česko má zatím poměrně nevyrovnané výsledky v majetkové nerovnosti, a přestože v porovnání s globálním bojem s chudobou si vede velmi dobře, těsně nad hranicí chudoby žije stále mnoho lidí. Socioekonomické nerovnosti se také podepisují na výsledcích vzdělávání. Prostor ke zlepšení je i v efektivitě a kvalitě vzdělávání a dostupnosti a účasti na celoživotním vzdělávání. Zdravotnický systém je poměrně stabilní, nicméně většina pozornosti je věnována léčbě onemocnění namísto jejich předcházení. Je zřejmé, že větší důraz by měl být kladen na prevenci a změnu životního stylu.

Z výsledků vyplývá, že zatím největší rezervy máme v cíli zaměřeném na rovnost žen a mužů. Ženy mají celkový průměrný výdělek o necelých 22 % nižší než muži a čelí značným obtížím v kariérním růstu. Ženy jsou také výrazněji ohroženy nezaměstnaností.

Organizace spojených národů schválila Agendu 2030 pro udržitelný rozvoj před pěti lety, kdy se státy zavázaly ke společným Cílům udržitelného rozvoje (SDGs), které představují rozvojový program všech zemí světa. Zahrnují například vymýcení extrémní chudoby, zajištění společné prosperity a míru, budování partnerství, ale také ochranu životního prostředí.

V případě naplňování Agendy 2030 měříme pokrok v oblasti udržitelného rozvoje nejčastěji pomocí mezinárodně srovnatelných indikátorů. Tým amerického ekonomy Jeffreyho Sachse, který k hodnocení naplňování Agendy 2030 využívá právě indikátorů, přiřadil České republice v loňském roce 7. místo mezi 162 státy světa (<https://sdgindex.org/reports/sustainable-development-report-2019/>)

Vztah mezi indikátory a našimi záměry ovšem není vždy jasný a jednosměrný a jejich hodnotu v globálně propojeném světě ovlivňuje řada faktorů. Například světový trh a jeho investiční aktivita, výrazně určují, zda se českému hospodářství daří či nikoliv. Právě proto se zpráva soustředí hlavně na aktivity, které ČR dělá proto, aby naplnila globální cíle, a jakých výsledků dosahuje.

Přes všechna úskalí při naplňování cílů je tedy zřejmé, že si ČR vede velmi dobře. Nyní nás čeká rozhodující dekáda, v rámci které bychom měli dokázat odstranit deficity, které nám brání naplnit všechny Cíle udržitelného rozvoje do roku 2030. Na podzim bude zpráva doplněna o aktuální údaje a předložena k projednání vládě. Zpráva bude mít rovněž mezinárodní dopad, jelikož poslouží v roce 2021 jako základ prezentace ČR na Politickém fóru na vysoké úrovni v New Yorku, kde každoročně sdílejí zástupci všech států zkušenosti své země s naplňováním principům udržitelného rozvoje a výzvami, které před námi nadále stojí.

www.cr2030.cz/magazin/politika/jak-jsume-na-tom-s-udrzitelnym-rozvojem-dari-se-nam-v-polovine-cilu

Náměty, doporučení, inspirace a příklady dobré praxe

■ Výzva 13 úkolů pro lepší svět – výzva pro udržitelný rozvoj

Po celý červen si vyberte jeden či více úkolů a pošlete fotku s výsledkem – dle pokynů na Get up and Goals Česká republika

www.facebook.com/getupandgoa

■ Programy LÍSKY pro rodiny s dětmi

Vybírat můžete z nabídky exkurzí, víkendových a prázdninových pobytů, táborů, programů i soutěží. www.liska-evvo.cz/doc/rodiny-s-detmi

Volné chvíle můžete s dětmi trávit VENKU, například ve společnosti skřítka Lískáčka – zpřístupnili jsme všechny vytvořené metodické listy,

www.liska-evvo.cz/doc/namety-lisky

Náměty na pozorování, tvoření a hry v přírodě najdete zde

www.liska-evvo.cz/doc/namety-a-pomucky

Nově zde najdete **Hravé učení pro děti,**

www.liska-evvo.cz/doc/hrave-uceni-pro-deti

■ Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Zprávy z webu a tisku

Javor z Valaška je ve finále ankety o nejkrásnější strom roku. Je propojený s místem pohádkových Broučků

Javor, který roste mezi Velkou a Malou Lhotou na dohled od Valašského Meziříčí a Rožnova pod Radhoštěm, je jedním z dvanácti finalistů ankety Strom roku České republiky 2020. <https://zlin.rozhlas.cz/javor-z-valaska-je-ve-finale-ankety-o-nejkrasnejsi-strom-roku-je-propojeny-s-8223210>

Jedinečný experiment z Beskyd ukázal, jak v lese efektivně zadržet vodu

Na Velkém Javorníku těžká technika narušila nepoužívanou přibližovací linku na stahování dřeva. Odtékala po ní při každém dešti voda do nedalekého potoka. Podobných cest jsou v Česku tisíce. Nyní už díky tůním voda zůstane v lese.

Na nepoužívané sedmdesát metrů dlouhé přibližovací lince na severním svahu Velkého Javorníku bylo nyní vyhloubeno 28 tůní. Každá má rozměr 3x4 metry a hloubku od 0,1 do 0,6 metru.

„Přepážky mezi jednotlivými tůněmi byly zhutněny a přebytečná voda má nyní možnost odtéci pomalu do lesa. V tůních bylo zadrženo přibližně 150 000 litrů vody. Lesy jsou tak ochráněny před erozí, rychlým odtokem vody a nadměrným vysoušením. To pomůže jejich rychlejší obnově, útočiště tu najdou vzácní obojživelníci,“ informuje Agentura ochrany přírody a krajiny.

„V našem zájmu není rušit všechny přibližovací linky. Vybíráme pouze ty, které dlouhodobě nebudeme využívat. Potřebujeme zadržet dešťovou vodu v lese a toto opatření nám částečně může pomoci. Zhutněné přibližovací linky fungují jako drenáže, dokonale vysušují krajinu a les a opatření tohoto charakteru by vysušování měla zabránit,“ dodali lesníci.

Celý článek na www.seznamzpravy.cz/clanek/jedinecny-experiment-z-beskyd-ukazal-jak-v-lese-efektivne-zadrzet-vodu

NEVRACEJME SE K NORMÁLU,

PROTOŽE NORMÁL BYL TEN PROBLÉM.

■ Staňte se Fairtradovou školou

www.fairtradeskoly.cz/kontakt

■ Badatelé • Co se člověk učí, když badá?

Badání je mnohostranná činnost a žákyně a žák, který ji využívá se učí spoustu životních dovedností.

SPOUSTU BADATELSKÝCH LEKCÍ NALEZNETE:

- lekce pro 1. a 2. stupeň ZŠ a SŠ, <http://badatele.cz/cz>
- tipy a nápady na odpovědi všedního dne <https://globe-czech.cz/cz/badatelstvi>
- Příručka pro badatele, kteří chtějí měnit svět <https://bit.ly/2vuFvEU>
- Průvodce, když chcete začít učit badatelsky <https://bit.ly/39wRI0m>
- Návod jak hodnotit badatelsky orientované vyučování <https://bit.ly/38ngFFB>

■ Fridays For Future Česká republika,

www.facebook.com/fridaysforfuture.cz

■ Zapojte se a sledujte iniciativu Ministerstva životního prostředí #dostbyloplastu

www.mzp.cz/ či www.nepetuj.cz

■ STOP palmovému oleji,

www.stoppalmovemuoleji.cz/

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 12/2020

strana 4

Osvětová kampaň Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny, 8. ročník, květen až červen

Hlavním cílem kampaně je osvěta budování a využívání přírodních zahrad. Klíčovou akcí je **Měsíc školních zahrad (1.–31. května)** a **víkend otevřených zahrad (6.–7. června)**. V rámci kampaně se na území Zlínského kraje konají rozmanité aktivity. Najdete je v kalendáři akcí. Téma je podpořeno různými materiály a metodickými listy.

JAK SE MŮŽETE ZAPOJIT VY?

1. Přípravou a realizací tematické aktivity, například:

- vyhlášením výtvarné, foto či znalostní online soutěže, zejména s využitím námětů z kampaně Měsíc školních zahrad a programu Učíme se venku, <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/>
- realizací činnosti venku v zahradě a okolní přírodě, např. s využitím námětů z programu Učíme se venku, <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/>
- budováním prvků pro živočichy v zahradě (pítka, hmyzí hotel, ještěrkovnik apod.),
- výsadbou stromů, keřů, živých plotů, motýlí louky apod.,
- vytvořením zajímavé prezentace, plakátu, lapbooku,
- vytvořením zajímavého výukového materiálu či pomůcky,
- odkazem a doporučením na tematické filmy, zajímavé články, publikace a pomůcky apod.

2. Sdílením kampaně na vašem Facebooku či webu

- umístěním banneru kampaně na váš web či Facebook,
- sdílením aktivit na vašem FB, webu apod.,
- můžete přispívat svými zkušenostmi, příběhy, příklady dobré praxe, postřehy nebo i odbornými názory, poradenstvím či náměty na aktivity.

Facebookový profil kampaně www.facebook.com/prirodnizahrada/

CO MUSÍTE PRO ZAPOJENÍ UDĚLAT:

Pošlete nám základní info o akci, kontaktní údaje, příp. foto či obrázek. Zasláné příspěvky zcela jistě zveřejníme a některé i oceníme. www.liska-evvo.cz/doc/prirodni-zahrada-priroda-pod-nasimi-okny

8. ROČNÍK OSVĚTOVÉ KAMPANĚ
**PŘÍRODNÍ ZAHRADA –
PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY**

1. 5.–30. 6. 2020 **Kalendář místních a regionálních akcí ve Zlínském kraji**

NÁZEV AKCE	MÍSTO KONÁNÍ A ČAS - KONTAKT NA POŘADATELE
Příhody ze zahrady líšky Bystroušky Náměty na pozorování a aktivity. duben – červen	Přírodovědné centrum Trnka při DDM Škola Uherské Hradiště lenka.pavelcikova@ddsiskola.cz www.ddmsiskola.cz
Měsíc školních zahrad 1.–31. května	www.mesiciskolnichzahrad.cz
Projekt vysněné přírodní zahrady 1.–31. května, projekty studentů	Střední škola Kostka Vsetín jaro@slavcevicova@seznam.cz
Víkend otevřených zahrad 6.–7. června	www.vikendotevrenychzahrad.cz
Měsíc školních zahrad <i>Denní s dětmi alespoň na chvilku ven do zeleně + jednou týdně na procházku do přírody, vyčistit hlavu, rozhybat tělo. Sada 50 aktivit. Každý den 1 aktivita/výzva.</i>	www.mesiciskolnichzahrad.cz www.mesiciskolnichzahrad.cz/cz/skola-doma.html https://ucimesevenku.cz/skola-doma/ sociální síť
Učíme se venku Náměty na pozorování a aktivity.	TEREZA, LÍSKA https://ucimesevenku.cz/ www.facebook.com/ucimesevenku.cz/
Jak na přírodní zahradu Rady a inspirace.	Ekologický institut Veronica www.veronica.cz www.facebook.com/prirodnizahrada
Kde jsou přírodní zahrady v Česku	www.veronica.cz/ekomapa
Semináry ve Zlínském kraji Podpora semenáření a sdílení osiva ze zahrádek.	seminkovny.com
Základní škola Vsetín, Rokytnice Centrum Veronica Hostětín	e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz www.hostetin.veronica.cz
Časopis Školní zahrada	www.skolni-zahrada.cz https://mapa.skolni-zahrada.cz/

20. 5. Světový den včel | 22. 5. Mezinárodní den pro biologickou diverzitu | 24. 5. Evropský den parků | 21. 6. Den květů

Metodické listy do výuky či materiály k tématu můžete získat v LÍSKĚ - info@evvo@seznam.cz

Více informací na www.liska-evvo.cz a na webech zapojených partnerů. www.facebook.com/prirodnizahrada

Liska

veronica
KONTAKT NA HOSTĚTÍNĚ

ŠKOLA
učíme se venku

TEPICA
Přírodovědné centrum při DDM UH. Hradiště

nadace
proměny

Zlínský kraj

Certifikace přírodních zahrad – plaketa

K principu přírodních zahrad se už po celé Evropě přihlásily tisíce lidí. Ekologický institut Veronica v Jihomoravském a Zlínském kraji udělil přes 150 plaket přírodní zahrada a desítky dalších v jiných krajích. Plakety fungují jako chlouba pro držitele, argument pro sousedy, kteří zpočátku nemusí chápat někdy odlišnou estetiku těchto zahrad od strohých zahrad konvenčně udržovaných a jejich hlavním cílem je osvěta tématu přírodního zahradničení – ať už pro okolí nebo pro samotného držitele. Spolu s plakétou dostanete certifikát potvrzující, že na vaší zahradě spolupracujete s přírodou. Certifikace pokračuje i v roce 2020. Stačí se přihlásit.

www.veronica.cz/certifikace-prirodnich-zahrad

Učíme se venku – náměty na aktivity:

Učíme se venku – náměty na aktivity:

■ MODELY BEZ OBRATLŮ

VÝZVA: Zkoumat tvary, barvy, detaily. Prohlubovat porozumění i vztah. <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/modely-bez-obratlu/>

Všechny aktivity na: <https://ucimesevenku.cz/skola-doma/>

Vytvořte si kompostovací květináč

Nemáte zahrádku, na níž byste umístili kompost? Vytvořte si kompostovací květináč! Jde o kombinaci bylinkového nebo květinového záhonu a kompostéru, který můžete mít balkoně nebo na terase.

Uvnitř květináče s min. objemem 20l ohraničte prostor pro organický odpad vrbovým výpletem nebo jakoukoliv propustnou přepážkou, přes kterou se žížaly z půdy po obvodu květináče dostanou k organickému odpadu uprostřed. Žížaly budou žít v zemině po obvodu květináče a potravu si budou stahovat ze středu směrem k obvodu. Tím se živiny z rozložených zbytků dostanou přímo ke kořenům rostlin, které si po obvodu květináče vysázíte.

Při zakládání květináče do něj přidejte 5–6 žížal, které se už později samy namnoží. Vzniklý kompost je užitkován přímo vysazenými rostlinami. Proutěný výplet uvnitř vydrží tak 3–5 let, pak je lepší rostliny přesadit do volné půdy a květináč založit znovu.

Zdroj: Dana Křivánková, Lipka Brno

Zkuste to doma sami – zahrada a balkon!

V knize naleznete 111 projektů a nápadů pro přírodní biozahrádku. Květinová louka plná včel místo trávníku, zelenina místo okrasných rostlin, léčivé byliny místo plevelu, půdokryvné rostliny, které se dají jíst, místo kamenitých ploch – existuje mnoho možností, jak zahradničit přírodněji, zdravěji a zároveň snadněji.

Nechte se inspirovat a žijte i vy trochu ekologičtěji!

www.knihykazda.cz/zkuste-to-doma-sami-zahrada-a-balkon/

Knihy o zahradě a bylinkách

Jedinečný seznam knih o zahradě a zahradničení, o bylinkách a bylinkaření, kuchařky s recepty z jedlých bylin, knihy pro děti i dospělé. A recept na "jedlou zahrádku" navrch.

<https://pesleri.blogspot.com/2020/05/co-cist-o-zahrade-bylinkach.html>

Centimetr kvalitní půdy vzniká stovky až tisíce let.

Profesor půdní mikrobiologie Miloslav Šimek varuje, že pokud se nezačneme o půdu lépe starat, můžeme se relativně brzy ocitnout bez jídla i vody.

Celý článek na www.idnes.cz/ceske-budejovice/zpravy/puda-ohrozeni-sucho-profesor-miloslav-simek-vedec-mikrobiologie

Soutěžní výzva LÍSKY

NAŠE JEDLÁ ZAHRAHA, BALKÓN ČI TRUHLÍK

ÚKOL 1:

Vybudujte bylinkovou spirálu, osázejte záhonek, květináč nebo truhlík jedlými bylinkami, zeleninou nebo jahůdkami.

ÚKOL 2:

Nechejte děti vytvořit lapbook na téma **Moje jedlá zahrada/balkón/truhlík**.

Lapbook je jednou z možností, jak s dětmi udělat zajímavý přehled tématu zahrada, například probraného učiva, který jim bude k dispozici i při opakování při prezentaci učiva.

Jedná se o vlastní interaktivní encyklopedii, knihu či sešit, který tvoří samy děti.

Do lapbooku se vejde mnoho zajímavých informací a zápisů z klasického sešitu.

Během střihání, lepení a hledání zajímavosti děti získávají a propojují informace, téma (učivo) se nenásilnou formou procvičují.

<http://zakatedrou.cz/>

Vyberte si aspoň jeden ze soutěžních úkolů.

Úkoly, fotografie i obrázky, opatřené kontaktními údaji: jméno a příjmení autora, škola, věk, e-mail, poštovní adresa.

Zasílejte do 15. 6. 2020 na adresu: infoevo@seznam.cz, HESLO: Jedlá zahrada

Vybrané soutěžní úkoly odměníme.

ÚKOL 3:

Posílejte nám recept na pokrm, do kterého použijete výpěstky z úkolu 1.

Soutěžní výzva je aktivitou 8. ročníku osvětové kampaně **Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny**
KONTAKT: LÍSKA, z.s., Dolní náměstí 429, 755 01 Vsetín

www.facebook.com/prirodnizahrada
www.liska-evvo.cz

Kdo žije v půdě?

V půdě je obvykle mnohem větší biodiverzita než nad jejím povrchem, od mikroskopických bakterií přes houby, řasy, roztoče, hlístice až po stonožky, žížaly a brouky. Všechny tyto skupiny jsou důležité pro recyklaci živin a tvorbu půdní struktury.

V bio zahradě nepoužíváme chemické hnojení a ochranu rostlin, dva významné stresové faktory, které negativně ovlivňují život v půdě. Pro půdní organismy je ale stresující také zpracování půdy. **Podzemní rytí** by proto mělo být vždy spojeno se zarytím organických látek, abychom podpořili regeneraci půdního společenstva.

Bio zahrada se může stát významným lokálním krajinným prvkem, který poskytuje životní prostor mnoha různým živočichům a nahrazuje tak úbytek vhodných biotopů v důsledku expanze lidských sídel.

Zdroj: <https://abecedazahrady.dama.cz/clanek/jak-a-proc-prilakat-na-zahradu-uzitecne-zivocichy>

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 12/2020

strana 6

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. **Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.**
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad,** kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu. <https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovnu:
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

Publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníci

- **Jak učit POLY.** Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).
Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada.** Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, výukové programy, projektové dny, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, pomůcky. Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840 <http://www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6>
- Nová badatelská publikace **ZAHRADNÍ BOMBA**
Z dílny programu GLOBE (<https://globe-czech.cz/cz>) volně ke stažení na <https://ucimesevenku.cz/stahuji/>
Čekají vás badatelské lekce, které vám pomohou prozkoumat krok za krokem školní zahradu.
 1. **Na zahradě badatelsky zmapujete:**
 - jaké přírodní podmínky zde panují,
 - jaké byliny a dřeviny můžete najít na školním pozemku
 - kteří bezobratlí se pohybují v půdě, trávě, či ve vzdušném prostoru vaší zahrady,
 - můžete u vás potkat také nějaké obratlovce
 2. **Poté naplánujete změny, které i akčně provedete. Změníte tak školní zahradu či okolí školy v místo příjemnější pro lidi, rostliny i zvířata.**
 3. **Díky metodice propojíte učení s reálným životem a děti zažijí, že mohou pozitivně změnit své okolí.**

Více o Zahradní bombě na <https://globe-czech.cz/detail/cz/zahradni-bomba-uz-vybuchuje>

Materiál vznikl díky Globe - <https://globe-czech.cz/cz>

- **Hmyzí cedulky z REZEKVIČKY**
Protože je skvělé, že již na mnoha veřejných prostorách najdete kvetoucí vyšší trávníky. Cedulky to vysvětlují lidem, kteří si myslí, že se jedná o zanedbanou plochu. Která se vám líbí nejvíc? Máte nápad na další text?

Cedulky lze koupit zde:

www.rezekvitek.cz/?idm=35&id_zbozi=197

Výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy

- Centrum ekologické výchovy Žabka při SVC Klubko Staré Město, www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- Centrum Veronica Hostětín, www.hostetin.veronica.cz/skoly
- Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín [www.ddmastra.cz/výukové programy](http://www.ddmastra.cz/vyukove-programy)
- Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole, www.prokrajinu.eu
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín, www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín www.hvezdarna-vsetin.cz
- Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště, www.parkrochus.cz, www.skanzenrochus.cz
- Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šíkula Uherské Hradiště, www.ddmsikula.cz
- Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, www.bilekarpaty.cz/vis

- LÍSKA, z.s., www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz

Exkurze na farmy,
školní farmářské dny,
projektové dny pro MŠ i ZŠ,
výukové programy (viz nabídky 3 a 4 v příloze):

- VODA – život v každé kapce pro 6.–8. ročník základních škol a víceletých gymnázií.
- Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě o původu a zpracování potravin pro I. stupeň základních škol, školní družiny.

www.liska-evvo.cz/doc/vyukove-programy

Projekty a kampaně (nejen) pro školy a skupiny dětí

- Badatelsky orientované vyučování <http://badatele.cz/cz>
- Fairtradová škola www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly
- Globální rozvojové vzdělávání www.globalnirozvojovevzdelavani.cz
- GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program, <https://globe-czech.cz/cz>
- Jeden svět na školách (mediální vzdělávání) www.jsns.cz
- Mezinárodní program Ekoškola <https://ekoskola.cz/cz>
- Odpovědná škola www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- Skutečně zdravá škola www.skutecnezdravaskola.cz
- Světová škola www.svetovaskola.cz
- Škola pro udržitelný život www.skolaprozivot.cz
- Žákovské parlamenty www.skolaprodemokracii.cz

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- Klimatická soutěž CO2 liga, 9. ročník. www.CO2liga.cz

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- 14I15 Baťův institut Zlín, www.14-15.cz
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>

Žákovská kampaň Nebud' plejtvák

V lednu jsme v LÍSCĚ spustili žákovskou kampaň Nebud' plejtvák, www.liska-evvo.cz/doc/nebud-plejtvak

Děkujeme všem žákům a studentům, kteří nám posílají své plány i konkrétní příklady na omezení plýtvání potravinami. Všechny evidujeme a plánujeme ocenění. Aktuální situace je pro správné plánování spotřeby, nakupování a vaření ideální.

VSETÍN PROTI CHUDOBĚ 2019/2020

Téměř třetina všeho jídla na světě se vyhodí. Chceme začít sami u sebe, doma i ve školách.

ŽÁKOVSKÁ DEKLARACE O UDRŽITELNÉ SPOTŘEBĚ POTRAVIN

Nebud' plejtvák – přidej se k našemu **DESATERU** pravidel za snížení plýtvání jídlem.

1. Nakupuji se seznamem.
2. Nakupuji častěji, podle denní spotřeby, vyhýbám se hromadění zásob a slevovým akcím.
3. Nakupuji i tzv. „nedokonalé“ potraviny, například křivou zeleninu či tuklé jablíčko.
4. Nakupuji čerstvé regionální potraviny – zajímá mne vzdálenost jejich cesty na můj stůl.
5. Vážím si hodnoty vynaložené práce a vložené energie, vážím si jídla a snažím se snížit množství nedojedeného či vyhozeného jídla.
6. Umím správně skladovat potraviny v lednici či spízi.
7. Hospodárně využívám všechny zakoupené suroviny a potraviny.
8. Umím rozlišovat a respektuji údaje na potravinách – „Minimální trvanlivost“ versus „Spotřebujte do“.
9. Zajímám se a předložím návrh opatření jak neplýtvat jídlem ve školní jídelně – obědy, mléko či ovoce do škol.
10. Šírím osvětu a informace o udržitelné spotřebě potravin, potravinové soběstačnosti a potravinové bezpečnosti.

Napiš nám, jak podpoříš tuto vězvu. Který bod si vybereš, jak ho budeš plnit a s kým. Klidně pošli i fotku, nebo dobrý nápad. Vybrané příklady odměníme. Díky za každého NEplejtváka!

www.liska-evvo.cz/doc/klub-ambasadoru-ft Vsetin, 1. 11. 2019

Informace a podporu najdete například zde:

<https://zachranjidlo.cz/>
<https://nesnezeno.cz/>
www.ekofood.cz

17 cílů udržitelného rozvoje

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/
www.ceskoprotichudobe.cz/?id=145-cile-udrzitelneho-rozvoje

EKOFOOD

Proč se každý rok vyhazuje 1/3 jídla na planetě? Kroutíte hlavou, že to přeci není možné? Bohužel ano. Kdo za to může? My všichni. Ačkoliv miliarda lidí na světě na jídlo nemá, podle Food and Agriculture Organization je jí ostatní v souhrnu vyhodí nebo jí nějakým jiným způsobem znehodnotí za jediný rok cca 1,3 miliardy tun

www.ekofood.cz/neplytvame-potravinami

Skutečná cena potravin

www.lovime.bio/
www.youtube.com/

DOPORUČENÍ JAK NA TO:

Krok 1: Udělejte si inventuru, jak na tom jste. Co a kde nakupujete. Jak a kde se stravujete. Kolik času věnujete plánování nákupů, zda si děláte seznam, co nakoupíte, co budete vařit apod.

Krok 2: Vyberte si některý z bodů desatera Žákovské deklarace. To bude váš cíl.

Například, snížím množství nedojídaného jídla (týká se bodu 5 desatera).

Krok 3: Udělejte si osobní plán, jak cíl splníte

Například:

Na talíř si dávám sám, jen tolik, kolik sním, Vytvořím seznam potravin, které nejím. Seznam ukážu rodičům/partnerovi a společně je zkusíme nahradit. Najdu způsoby, jak nesněžené jídlo dál využít.

Krok 4: Sledujte a vyhodnocujte plnění svého plánu.

Krok 5: Informujte o svém plánu další členy rodiny, kamarády a známé. Vyzvěte je k plnění DESATERA.

Krok 6: Podělte se o své úspěchy.

Napište nám, co konkrétně děláte pro neplýtvání potravinami. Jaký je váš cíl a osobní plán. Které body a jak se vám daří plnit a zavést do běžného života. Vybrané příklady zveřejníme a oceníme.

Krok 7:

Radujte se z titulu „Nejsem plejtvák!“

Těšíme se na uplatnění DESATERA ve vašich školách či domovech.

Váš Klub ambasadorů fair trade

www.liska-evvo.cz/doc/klub-ambasadoru-ft

■ Komunitní farmářské tržiště SCUK.CZ

Podporuje pomalé nakupování, které znamená nakupovat udržitelněji, neplýtvat jídlem, rozmýšlet nad každým nákupem. Mít povědomí o tom, kdo potraviny vypěstoval, za jakých podmínek a jak se k nám dostala.

■ Zdravý talíř – ještě lepší!

Výživová doporučení Margit Slimákové, www.margit.cz/pruvodce-sku-jidlem/

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 12/2020

strana 9

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy:

TÉMATATA:

- EVVO, Učíme se venku, projektová a tematická výuka v EVVO, místně zakotvené učení,
- polytechnické vzdělávání, formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ a ZŠ,
- školní přírodní zahrada, vzdělávání na školní zahradě,
- osobnostně sociální rozvoj,
- projektové dovednosti v EVVO (příprava a psaní projektových žádostí),
- výtvarné a rukodělné činnosti.

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

Informace a přihlášky: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCE Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy. Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO** – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

Učíme se venku

Otevřený společný projekt mnoha organizací. LÍSKA je jednou z nich. Spojuje učitele, rodiče i odborníky. Podporuje hru a učení venku jako předpoklad zdravého rozvoje dětí.

Aktivity vznikají díky spolupráci Nadace Proměny Karla Komárka, Tereza a UČÍME se VENKU.

Pokud hledáte inspiraci ven, rozhodně se připojte ke skupině UČÍME se VENKU na Facebooku nebo prozkoumejte www.ucimesevenku.cz

Chaloupky připravily přehled materiálů pro výuku venku, www.chaloupky.cz/ucime-se-venku

Učíme se venku

Badatelské aktivity s dětmi v mateřské školce.

Jedna z účastnic on-line kurzu Učíme se venku, Irena Myslíková, se ve studijní skupině podělila o zkušenosti z badatelského kroužku v MŠ, najdete je na blogu <https://ucimesevenku.cz/badatelsky-krouzek-v-materske-skolce/>

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování.

Více na www.fairtrade-cesko.cz/fairtrade/co-je-fairtrade

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- místním podporovatelem **fair trade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>

Kancelář LISKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchodem kolem prodejny kol, do dvora, vstup je ze zadní části budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ).

Otevřeno:
pondělí – čtvrtek,
9–15 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaje, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko www.liska-evvo.cz/doc/fairtrade-cesko-a-slovensko-prinasi-novinky-ze-sveta-fairtrade
<https://fairtrade-cesko.cz/>

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky, bezobalu

■ Lískový web
www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky
www.regionalni-znacky.cz

■ **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobyzkraje.cz

■ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
www.iskopanice.cz

■ **Mapa českých biopotravin,**
<https://kde.lovime.bio/>

■ **EKOFOOD**
Propojuje místní farmáře se zákazníky, kteří chtějí nakupovat kvalitní a čerstvé potraviny bez přidaných látek.
www.ekofood.cz

■ **Nabídka farmářských a bio produktů**
Eko sady Komňa, www.biosvestky.cz

Ekofarma Javorník Štítná, Mléko do škol,
Ing. Radka Barboříková, tel.: +420 731 210 48

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd. Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDEĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéšském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětově nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcky k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

- **Říkáanky Skřítkci a skřítkušky z lískového lesa**, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- **Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem**, Lenka Pavelčíková, cena 150 Kč.
- **Metodické listy Jak učit POLY, 4 ML Život v půdě**, cena 40 Kč, <http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Objednávky na infoevvo@seznam.cz. Účtujeme poštovné.

- **Lískové osvětové kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete v Kalendáři akcí na webu Lísky www.liska-evvo.cz/akce. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji
Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

